

ТЭТГЭВЭР АВАГЧИД СУУРЬ ТЭТГЭВЭР ТОГТООХ, ОЛГОХ ЗААВАР

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас болон цэргийн тэтгэвэр авч байгаа, Нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах тухай Засгийн газар хоорондын Хэлэлцээр (цаашид “Хэлэлцээр” гэх)-ийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгон авч байгаа тэтгэвэр авагч ахмад настанд суурь тэтгэвэр тогтоох, олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад энэхүү зааврыг баримтална.

Хоёр.Хамрах хүрээ

2.1.Суурь тэтгэврийг эрэгтэй 60 нас, эмэгтэй 55 насанд хүрсэн дараах тэтгэвэр авагчид олгоно:

2.1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.4.1, 3.4.2 дахь заалтад заасан өндөр насны, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 4¹.1 дүгээр зүйлд заасан хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагч;

2.1.2.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасан нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоолгосон цэргийн алба хаасны, цэргийн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны болон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагч;

2.1.3.Хэлэлцээрийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагч;

2.1.4.Энэ зааврын 2.1.1-д заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагч-гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн.

Гурав.Суурь тэтгэвэр тогтоож, олгох

3.1.Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар энэ зааврын 2.1-д заасан тэтгэвэр авагчид суурь тэтгэвэр тогтоож, олгоно.

Санамж¹.Суурь тэтгэврийг тэтгэвэр авагчаас хүсэлт, ямар нэг нэмэлт баримт бичиг шаардахгүй бөгөөд нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан дахь мэдээлэл (тэтгэвэр авагчийн нас, шимтгэл төлсөн хугацаа, авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ)-д үндэслэн тогтооно.

Санамж².Суурь тэтгэврийг Улсын төсвийн санхүүжилт олгосон дараагийн өдрөөс тэтгэвэр авагчийн дансанд шилжүүлнэ.

Санамж³.Суурь тэтгэврийг тэтгэвэр авагчийн сонгосон арилжааны банкаар дамжуулан сар бүр олгоно.

Санамж⁴.Суурь тэтгэврийг тэтгэвэр авагчийн нас барсан сарыг дуустал хугацаанд олгоно.

Санамж⁵.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчид суурь тэтгэврийг Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлийн дэргэдэх Сэтгэцийн өвчний болон Мэргэжлээс шалтгаалсан салбар зөвлөл, аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэрт заасан тухайн тэтгэвэр авагчийн хөдөлмөрийн чадвар салдсан хугацаанд олгоно.

3.2.Нийгмийн даатгалын сангаас өндөр насны, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу цэргийн алба хаасны, цэргийн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны болон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон энэ зааврын 2.1-д заасан насанд хүрээгүй тэтгэвэр авагчийн хувьд эрэгтэй 60 нас, эмэгтэй 55 насанд хүрсэн өдрөөс тооцон олгох бөгөөд уг тэтгэврийг дараагийн сарын тэтгэвэр дээр нэмж олгоно. Жишээлбэл, эрэгтэй тэтгэвэр авагч 2026 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдөр 60 насанд хүрсэн гэвэл суурь тэтгэврийн эрх үүсгэж 12 дугаар сарын суурь тэтгэврийг 7 өдөрт ногдох хэмжээгээр тооцож, 2027 оны 01 дүгээр сарын суурь тэтгэвэр дээр нэмж олгоно.

3.3.Суурь тэтгэврийн хэмжээг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.5 дахь хэсэгт заасан дараах томъёогоор бодож, мөн зүйлийн 3.6 дахь хэсэгт заасны дагуу Засгийн газрын 2026 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдрийн “Суурь тэтгэврийн хэмжээг тооцоход баримтлах үзүүлэлтүүдийг тогтоох тухай” дугаар тогтоолоор баталсан суурь тэтгэврийн хэмжээг тооцоход баримтлах үзүүлэлтүүдийг баримтлан тодорхойлно:

3.3.1.Суурь тэтгэврийн хэмжээг бодох томъёо:

$$C_T = C_{YD} + \text{maximum}(H_{TD} + \frac{Ш_{НХ}}{12} * Ж_{ШТ} - 0.05 * T_a, 0)$$

C_T -Суурь тэтгэвэр-Тэтгэвэр авагчид сард олгох суурь тэтгэврийн хэмжээ;

C_{YD} -Суурь тэтгэврийн үндсэн дүн-Засгийн газрын тогтоолоор баталсан дүн (100,000 төгрөг);

H_{TD} -Суурь тэтгэврийн нэмэгдлийн хэмжээг тооцоход баримтлах тогтмол дүн (40,000 төгрөг);

$Ш_{НХ}$ -Шимтгэл төлсөн нийт хугацаа, сараар-Тэтгэвэр авагчийн шимтгэл төлсөн нийт хугацааг сараар;

$Ж_{ШТ}$ -Шимтгэл төлсөн жил тутамд тооцох дүн-Засгийн газрын тогтоолоор баталсан дүн (5,000 төгрөг);

T_a -Авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ-Тэтгэвэр авагчийн тэтгэвэр тогтоолгох үед авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ;

maximum-хамгийн их утга-Засгийн газрын тогтоолоор баталсан суурь тэтгэврийн дээд хэмжээ (300,000 төгрөг).

Санамж⁶.Засгийн газраас суурь тэтгэврийн хэмжээг тооцоход баримтлах үзүүлэлтүүдийг шинэчлэн баталсан тохиолдолд уг өөрчлөгдсөн үзүүлэлтүүдийг баримтлан суурь тэтгэврийг өөрчлөн тогтооно.

3.4.Тэтгэвэр авагчийн суурь тэтгэвэр тогтооход баримтлах шимтгэл төлсөн нийт хугацааг доор дурдсанаар тодорхойлно:

3.4.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний

тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу тэтгэвэр тогтооход баримталсан нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн болон цэргийн алба хаасан суурь тэтгэвэр тогтоох үед байгаа нийт хугацааг сараар;

3.4.2.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд тус тус заасны дагуу 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмнө өндөр насны болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тус тус тогтоолгосон бол нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн болон цэргийн алба хаасан хугацааг хооронд нь нэмж тооцсон нийт хугацааг сараар;

3.4.3.Хэлэлцээрийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн Монгол Улсад нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн нийт хугацааг сараар.

3.5.Тэтгэвэр авагчийн суурь тэтгэвэр тогтооход баримтлах авч байгаа тэтгэврийн хэмжээг доор дурсанаар тооцно:

3.5.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн суурь тэтгэвэр тогтоох үед авч байгаа тэтгэврийн хэмжээгээр;

3.5.2.Зарим иргэний тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай хуулийн дагуу тэтгэврийн нэмэгдэл авч байгаа тэтгэвэр авагчийн “авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ”-г тодорхойлохдоо суурь тэтгэвэр тогтоох үед авч байгаа тэтгэврээс 50,000 төгрөгийг хассан хэмжээгээр;

3.5.3.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан өндөр насны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтын дагуу 20 хувийн нэмэгдэл авч байгаа тэтгэвэр авагчийн “авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ”-г тодорхойлохдоо уг 20 хувийн нэмэгдэлтэй суурь тэтгэвэр тогтоох үед авч байгаа тэтгэврийн хэмжээгээр;

3.5.4.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд тус тус заасны дагуу 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмнө өндөр насны болон цэргийн алба хаасны тэтгэврийг тус тус тогтоолгон авч байгаа тэтгэвэр авагчийн “авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ”-г тодорхойлохдоо суурь тэтгэвэр тогтоох үед авч байгаа хоёр тэтгэврийн нийлбэр дүнгээр;

3.5.5.Хэлэлцээрийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн “авч байгаа тэтгэврийн хэмжээ”-г тодорхойлохдоо Монгол Улсын тэтгэврийн даатгалын сангаас олгож байгаа суурь тэтгэвэр тогтоох үед авч байгаа тэтгэврийн хэмжээгээр.

3.6.Тэтгэвэр авагч Хэлэлцээрийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгон авч байгаа бол Монгол Улсад нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаа болон Монгол Улсаас авч байгаа тэтгэврийн хэмжээнд үндэслэн суурь тэтгэвэр тогтоож, олгоно.

3.7.Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгон авч байгаа энэ зааврын 2.1-д заасан насанд хүрсэн тэтгэвэр авагч-гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүнд суурь тэтгэврийг тогтоож, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох

тэтгэврийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2.4 дэх заалтад заасан хугацаанд буюу Монгол Улсад амьдарч байх хугацаанд нь олгоно.

3.8.2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл мөрдөж байсан Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хуулийн дагуу, түүнчлэн 2027 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл зохицуулж байсан Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн холбогдох заалтын дагуу нэрийн дансны аргаар тэтгэвэр тогтоолгосон энэ зааврын 2.1-д заасан насанд хүрсэн тэтгэвэр авагчид суурь тэтгэвэр тогтоож, олгоно.

3.9.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.4 дэх заалтад заасны дагуу тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон энэ зааврын 2.1-д заасан насанд хүрсэн гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүн бүрт суурь тэтгэвэр тогтоож, олгоно.

Санамж⁷.Энэ тохиолдолд тэжээгчийн шимтгэл төлсөн хугацаа, авч байгаа тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийн хэмжээг баримтлан суурь тэтгэврийн хэмжээг тогтоож гэр бүлийн гишүүн бүрт уг хэмжээгээр суурь тэтгэврийг тооцож олгоно.

3.10.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2.1, 24.2.2, 24.2.3, 24.2.4 дэх заалтад заасан үндэслэлээр тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн олголтыг зогсоосон бол уг тэтгэврийг зогсоосон өдрөөс суурь тэтгэврийн олголтыг зогсооно.

3.11.Нийгмийн даатгалын Улсын байцаагчийн актаар эсхүл шүүхийн шийдвэрээр нийгмийн даатгалын сангаас болон цэргийн тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээ өөрчлөгдсөн бол суурь тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтооно. Хэрэв тэтгэврийг нь зогсоосон бол суурь тэтгэврийн олголтыг зогсооно.

3.12.Засгийн газраас суурь тэтгэврийн хэмжээг тооцоход баримтлах үзүүлэлтүүдийг шинэчлэн батлах хүртэл хугацаанд суурь тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтоохгүй.

Дөрөв.Суурь тэтгэврийн тусгай зохицуулалт

4.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан нөхцөлийг хангасан суурь тэтгэвэр авагчийн нөхөр, эсхүл эхнэр нас барсан тохиолдолд эхнэр, эсхүл нөхрийн авч байгаа суурь тэтгэврийн хэмжээг 50 хувиар нэмэгдүүлэн олгох зохицуулалтыг 2027 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөнө.

4.2.Энэ зааврын 4.1-д заасан суурь тэтгэврийн нэмэгдлийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.3 дахь хэсэгт заасны дагуу суурь тэтгэвэр авагчийн нас барсны дараагийн 2 дахь сараас эхлэн түүний эхнэр, эсхүл нөхөрт олгоно.

4.3.Суурь тэтгэвэр авагч 2026 оны 11, 12 дугаар сард нас барсан тохиолдолд Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан өндөр насны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтын 20 хувийн нэмэгдэл авах нөхцөлийг хангаж байгаа бол түүнд өндөр насны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтын нэмэгдлийг тооцон олгох бөгөөд энэхүү нэмэгдлийг 2027 оноос хойш үргэлжлүүлэн олгоно.

Тав.Бусад

5.1.Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар суурь тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн тогтоолтыг тэтгэвэр авагч бүрээр хянан баталгаажуулж, суурь тэтгэврийн тогтоолтын хуудсыг цахимаар хадгална.

Санамж⁸.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2026 оны “Заавар батлах тухай” А/175 дугаар тушаалаар баталсан “Нийгмийн даатгалын байгууллагын цахим үйлчилгээний заавар”-т заасны дагуу цахим хувийн хэрэг үүсгэнэ.

5.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар суурь тэтгэвэрт улсын төсвөөс олгох хөрөнгийн төсвийг жил бүрийн төсвийн төсөлд тусгаж батлуулна.

Зургаа.Хариуцлага

6.1.Энэ зааврыг зөрчсөн болон ёс зүйн зөрчил гаргасан албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---